

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

ПОЛИТИКТИГ ЧУГУЛА КАМПАНИЯ

Россия Федерациясының чер-чер Советтеринге сонгулда белеткели бүгү черлерде эгелзэн. Бо чылдың март 16-да район, хоорай, нөдөз болгаш суур Советтеринге сонгулданы эрттирер дугайында Чарлыкты Тыва АССР-нин Дээди Совединиң Президиуму хулап алган. Сонгулда белеткел бүгү РСФСР-де ышкаш, бистин республикада база эгелзег берген. СЭКП-ниң Тыва обкому, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң Президиуму партия райкомнарының оргилдистер эргелекчилеринин, райкуускомнар секретарларының сонгулдага хамаарышкан семинарын эрттирген. Район, хоорай, суур база нөдөз Советтериниң ажилдаңчыларының ыңдыг семинарларын районнарда эрттирер турар.

Сонгулда буруз чурттуң амыдыралында политиктиг чугула ниитилеп-политиктиг кампания болур. Элчегиле анги сонгулда организас талазы-биле эң массалык болгаш харыссалгылыг кампания. Кол чүе болза чурттуң политиктиг амыдыралында кайгамчык чаагай болушунунун — Совет күүсүниң үндөзлөкчизи В. И. Ленинниң төртүтүнгөн хунуңдан бээр 100 чыл болурунун муруну чарыында оң эртин турарында.

Сонгулда кампаниязынын чугула соруглазы ленинчи юбилейге уткуштур чоңун бедик куш-агычы ийерүүшкүнүнүң үндөзлөш, СЭКП-ниң XXIII съездиниң шийтирлерин, беш чылдың планын ооналгаларын чедиишкенин күүсөдиринче уланган социалисттер чарышты улам калбардыр болур. Ажыл-агый болгаш култур тургузуушкунунун элчегиле соруглазын, мал кыштаглаашкын, малдың чаш төлүн менди камгалап алырын, чакы хову ажилдарына белеткелдерин дүргөдери, чоңун амыдыралына, културазына хамаарышкан бүгү албан черлериниң болгаш буюу-уулериниң амылын улам кичирдирер партия, совет, хей-ниити организациялары чедип алыр херек.

Чонга идеялыг сандар чедирерин бүгү идеолотуг чедирериниң, ылаңгыя агитколлективтерин, политиктиг информаторларын, културалык черлериниң ажилчорудулазы улуг Ленинниң өлүм чок өөредин чоңун бүгү кезектеринге улам ханы негептеридин уланган турар ужурул. Сонгулда кампаниязына бүгү масса-политиктиг ажилдың кол темазы В. И. Ленинниң өөрединиң амыдыралда канчаар ботанып турарынча, марксизм-ленинизмге үндөзлөш делегейин революстуг чарышкынның айтырыгларына уланган турар ужурул. Оң-биле чергелештир Совет сонгулда системанын принциптерин болгаш оң артык күнүн, ССРЗ-ның улустарының найыралын, Совет Конституцияның бистин улузунука берген улуг эргелерин болгаш хүлээлгелерин амыдыралдың фактыларына чонга чедиптир тайылбырлаар херек. Сонгулдага хамаарышкан нескү агитацияны калбартыр, ылаңгыя сонгулда календарларын белеткел тургузары чугула соруглаарының бирээзи.

Сонгулда белеткелдеринге хамаарышкан бүгү чүүлдерге үрүмк болгаш ийиги чергениң айтыры турбас. Ону бүгү черлерге болгаш бүгү-ле тала-биле ыяк быжырымчалыг чорудар херек. Ол кампанияның бисте бир онзагый чүүл болз сонгулданың онза массалык, аңаа белеткелдер болгаш ону бүгү улустун кичиржиле-биле эртинери болур. 1967 чылда бистин республиканың чер-чер Советтеринге болуп эрткен сонгулданың комиссияларына 20 муң

хире ижи киришкенин маңаа чинен мылдыр чугаалаарга-ла четчир.

Советтерге сонгулда бүгү улустун херээ. Ычангаш чер-чер Советтериниң, оларның күүсөкчи комитеттериниң сонгуларда болбас соруглазы болза район, хоорай, суур база нөдөз Советтерге сонгулда округтарын амыдыраштан шын, таарыштыр хуваары, округтарын, участоктарын сонгулда комиссияларына ажилдаңгыч активтерин шийлири болур. Чүге дизе, Советтерниң өзөөлөрүнүн тус бурузунге сонгулда дүрүмүн өзүгаар 25-тен 75 чедир округтар, оларның саны-биле округ комиссиялары, оон ыңай участок комиссиялары тургузунар. Эрткен сонгулдада биске 198 участок комиссиялары амылдап турган. Ычангаш сонгулданың округтарын тургузары, округ, участок комиссияларын шийли алыры чугула харыс-салгалыг ажил болур.

Сонгулда белеткелдеринге хамаарышкан эң чугула айтырыгларының бирээзи — сонгулданың даңгызын шын, четче тургузары. Ону аңаа бир техниктиг айтырыг деп болбас. Ол даңгыны ылап тургузары совет аппаратын ажилдаңчыларының, оон активиниң байдалы, ажилдаар шынзизи, ажилының културазының дендели оон нөстүр. Шын, четче тургускан даңгы — сонгулданы чедиишкенин чорударының база бир үндөзүн.

Депутаттарга кандидаттарын депшидип үндүреринге сонгулда системанын эң дембраттыг чорудурун доктаатышкан чер болганга долуг сагырын хандырар херек. Ханык ужуру чүдөл дизе, депутаттарын кандидаттарынга чоңун эң муракчы телзээрин, оларның иштинде ажилчыларын, колхозчуларын, интеллигенцияны кезектерин, херээженнерин шын таарыштыр депшидип үндүрерин хандырары болур. Бо айтырыгже партия, совет, хей-ниити организациялары улуг кичээлгени салыры чугула.

Депутат — чоңун айбычызы. Бо хүндүлүг болгаш харыссалгылыг ажилды чоңун сонгулданын бедик-биле үнелеп, боттарының хүлээлгелерин ылаптыг боттандырып турар. Эрткен сонгулдада республиканың чер-чер Советтеринге барык ийи муң хире депутаттар соңуткан. Бо үениң дүргүзүндө оларның хей нуруузу чоңун идеялыг хандырар шыдаан. Депутат хүлээлгезин күүсөтпээн, чоңун идеялыг хандырбаан дээр дедир кичиртирканнар бо чылдааның дүргүзүндө барык чок болганы мону херечилеп турар. Бо дээрде депутаттарга кандидаттарын шийилгези эрткен сонгулдада ылаптыг чоруттунганын барымдаадыр.

Бистин чуртувуста сонгулда чурттуң иштиги болгаш даштын политиканын, ол ышкаш тус черниң амыдыралының айтырыгларын калбаа-биле чугаламыны, байдалында эртин турар. Совет болгаш ажил-агый органын чоңун шүгүмчүлөдиг саналдарын, оларның сүмезин бедик биле үнелеп, ийеретинин четпестерин дораан чылдарының хемчеглерин чер болганга алыр хүлээлгели. Сонгулда кампаниязынын үезинде сонгулданың берген чагыгларын дораан үчүтк алыр, оларны нажнан, кым, канчаар күүсөдириниң хемчеглерин боттандырар ужурул.

Сонгулда кампаниязы — партия, совет, профэвилеп, комсомол болгаш еске-даа хей-ниити организацияларының организакчы болгаш политиктиг ажилының улуг шылгалдазы, совет ниитилелдин мораль-политиктиг чаңгыс эвиниң көргүзүү болур.

Саясат Бөлүкчелдер

Ажыл организастыгда...

Улуг-Хемде Жанов аттыг нөдөз ажил-агый артелиниң механизаторлары чаа — 1969 чылдын тарылгазына техника белеткелдин организастыг чорудуп турар. Колхоз төвү Чураата 25 автомашинна, 20 тракторну септеп болур чаа мастерскаа. Ийи-Талда болгаш Хенерге чаа автога-ражтар бүрүн дерилгези-биле ажиллап турар. Септелге мастерскаанын эргелекчи артелиниң хоотун механизаторларын бирээзи чораш эл Даг-баддай септелгеде ажиллап турарларын билдирип узуртуп, септеки зөөлөдөр аразына социалисттер чарышты организастаан.

Эрткен чылдарга бодаарга механизаторларын бедик бүдүрүчүлүг ажилдарына таарымчалыг байдалар тургустунган. Ычангаш ам техника септелгенин шынары ажи. Эрги чылдын сөөлүг кварталына 6 тракторну, 5 ала-зынны, 3 саяканы, 30 илчирини септээр тургаш, херек кырында 8 тракторну, 11 ала-зынны, 11 саяканы, 94 илчирини, 2 кукуруза саяка-зын септөөн. Өскөдөргө үлө-гер-чигээни көргүзүп, хүп нормазын 120 хуулан кудулат-пайн келгенер база бар. Ыдылдарга аныяк механизаторлар М. Шулуу, Э. Кара-оол, С. Да-оол олар хамааржыр. Артелиниң механизаторлары ам чүдө техника септелгези-биле кызыгаралаттымай, боттарының билиг-мергежилин база бешип турар. Ажыл шагы төнгөн соонда олар парта артына олуруттарлар. Механизатор билин бешир тур туркурту механиктер Дагдалдай биле Малай-оол олар узуртуп келген. Оон ангыла чолаачылар куруу база ажиллап турар. Бо ийи өөредилге хемчеглеринде нинитин-биле 48 механизатор хаара туттунган. Бо хүндүрде ажил-агыйда техника септелгези организастыг үргүчүлөп турар.

Орус-оол КУЖУГЕТ.

Башкарылгалыг „Союз-4“ болгаш „Союз-5“ космос корабльдеринин ужудуушкунунун программазы бүрүн күүсеттинген СЭТА-ның ДЫҢНАДЫ

«Союз-4» болгаш «Союз-5» деп совет космос корабльдериниң бөлүк ужудуушкуну чедиишкенин доозулган.

1969 чылдын январь 14—15 хүннеринде Черниң кылымал спутниги орбитазына «Союз-4» болгаш «Союз-5» космос корабльдерин салып үндүргөн турганын дыңнаткан болгай. Эгелзериин каттишкан хемчеглери эгелзекши мурунун тоза болгаш ылангыштыг белеткелдин база космос корабльдериниң салып, үндүрүшкүнү хандырган. Чедирки ракеталарын башкарылга системалары корабльдерин чогуур орбиталарга ылап шын үндүрерин боттандырган. Эртмен-техниктиг шийчилелдерин болгаш дүржүлгелерин программалык доозуу-биле күүсеттериниң соонда космос корабльдерин «Союз-4» 1969 чылдын январь 17-де, «Союз-5» январь 18-те командирлер В. А. Шаталов болгаш Б. В. Волюнов, борт-инженер А. С. Елисеев болгаш инженер-инженер Е. В. Хрунов олар составтыг ажилдары-биле Черге эл чедип келгенер.

Космос корабльдериниң космонавтар-биле дүжүп базар аппараттары хондуртунганын айттып каан районнарында тергенин ылаптың-биле кээп хондуртканнар. Хондурткан соонда космонавтарын доозаанын калдыкын байдалы эки. Космонавт-уужуучулар аштар Шаталов, Волюнов, Елисеев болгаш Хрунов оларны ужудуушкун сөөлүнүн медицина шийчилгезин чорудары-биле космо-дромга чедирип келген.

«Союз-4» болгаш «Союз-5» космос корабльдерин чорутуугу орбитазына үш хондуртуп ужу-дуушкуну кылган. Бөлүк ужудуушкуну бооп турда элзэн каш эртмен-техниктиг дүржүлгелер кылдырган.

Черниң кылымал спутниги орбитазына дүржүлгалыг космос станцияны эң баштай тургустунган болгаш ажиллап чораш. Станцияга айлалашка улуг эртмен шийчилелдерин, хайгаараларын болгаш дүржүлгал ажилдарын күүсөдирин хандырар чурттаар дөрт өрөз бар турган.

Өрөздерде микроклиматтын параметрлери — базымдык, температура, агаарын шыгы болгаш агаарын газ составы — Черниң байдалына дүжүп турган. Станциянын өрөздеринин аразына телефон харылаады тургустунган.

Тууштуртунганын болгаш станцияны тургузуп турганынын үезинде чоккушалаңгалык, кожа-лажылыг болгаш тууштуртунганын автоматтыг доозаанын хангыткан болгаш аажок бедик ылангыштын көргүсүн. Чурттакчылыг космос станцияны ужул чоруп турда бүтү ком-

плекстин чигелели болгаш ону делгемде чигелзэн үш-шиге таарыштырары чедиишкенин чоруттунган.

Шылгарангай дүржүлгал болза ийи космонавтарын — инженер шийчилекчи Хрунов биле борт-инженер Елисеевин — бир корабльден космос делгеминге үнгөн, еске корабльче шийчип киргени болган.

Космонавт Хрунов болгаш Елисеев тускай скафандр кеп кеткен, космос делгеминин байдаларына бир шак хире болганнар. Ажыл аягадан космоска олар элзэн каш эртеки операцияларын, кино болгаш чуртк тырттырар ажилдарын, эртмен хайгаараларын болгаш дүржүлгаларын кылган, а база Черден үнгөн солундарын, телеграммаларын болгаш чагалаарын «Союз-4» корабльче чедирип келгенер.

Ажылдагы тундун агаарын катап чаарт-каш, амыдыралга ажилдарынын тускай чаа система-биле хандыртыган космос скафандрларын (хептери) кижиниң организмнин ажык космоска ой-тавында ажилдарына эргелек чугула байдалдарын тургустунган.

Бүгү космонавтар-биле чер кырыкын башкарылга пункттарынын аразына шийчилешиниң чорук бооп турда доктаамал, быжыг телевизия болгаш радио харылаадын тузуп турар.

Дыка улуг эртмен шийчилелдер, дүржүлгалар болгаш хайгааралар күүсеттинген.

Ылангыя космос ужуулаагынын принциптери ажилдап кылдынын. Чер кырыкын, Черниң булуз-тул болгаш харыг шымынын геология болгаш география талазы-биле онзагый байдалдарын хайгаараларын боттандырып, Черниң болгаш сылдыстарын, чидиг тоза кестүрүн, пиклон хаттарын болгаш тайфун шуурганнарын тыптырып шийчилеп турган. Кижиниң организмине космос ужуушкунунун, байдалдарынын чедир-садарын медицина-биология талазы-биле шийчилелдерин калбак программа өзүгаар чоруткан.

Космонавтарын калыңың байдалын медицина доктаамал контролдары ужуушкунунуң бүтү дүргүзүндө үргүчүлөп келген.

Станциянын экилаж кечигиуериниң нарын дүржүлгалар күүсөдир турда алынган телеметриктиг медицина информатизациянын анализ, радио дамчытыр чугалажыгаларын, а база телевизия хайгаараларын берген барымдаларын ужуушкунунуң бүтү үе-чалаларында космонавтарын аажок ажилга байдалынын дугайын делгезип турар.

«Союз-4» болгаш «Союз-5» космос корабльдерин доктаамал быжыг радио харылаадын тузуп

турган. Корабльдерден телевизия дамчыдал-галары болгаш репортажтар доктаамал чоруттунуп турган. Көстүр шынары эки болган.

Ийи корабльди хары улаа башкарынын болгаш оларның-биле ылангыштыг харылаадын хайгааралыг чер кырында пункттарын болгаш эртмен академиянын эртмен-шийчилел черлерин каттиштырар турар командал-хемчегки комплексиниң чепсек-херекселери хандырар турган.

Ужуушкуну ооналгаларын экипажтарын чедиишкенин күүсөдирин болгаш ужуушкунуң бүтү үе-чалаларына оларнын шевергин дооза ажилдарын баш бурунгаар эки организастыгын болгаш оларга соруглазы белеткел, а база ол белеткелди ужуушкунуң бүтү элементлери-биле болгаш делгезилери-биле аажок дөмөйлөштүрүп турар хей чүүл калысырла чепсектери-биле хандырланын магадылаан.

Айлашкан хайгаарал-камгалап хемчеглери космонавтарын дүргөн тымар арганы хандырган. Ужуушкунуң эң чугула түннелери болза:

— космос корабльдериниң башпартынын, бот-боттарын тыпчырын, чоккушалаңгалык, кожа-лажырын болгаш тууштуртунганын чедиишкенин күүсеткен;

— орбитага космосун чурттакчылыг дүржүлгал станциянын тургустунган;

— бир корабльден еске корабльче ийи космонавтарын шийчилешкенин — чүктер чедирери, септелге болгаш эгелзег ажилдарын, ужуушкунуң орбита станцияларынын экипажын солугуру азы онал-ондастыг байдалар болу берзе экипажтарын камгалап алыры дээр ышкаш ыңдыг ажилдарын космоска күүсөдириниң баштайгы белеткел болур дүржүлгалы боттандырган;

— башкаланышкан ужуушкунуң байдалына болгаш дүржүлгалыг космос станциянын составына космос корабльдериниң борт системаларын, агрегаттарын болгаш конструкция кезектерин бир аай тынаарын база шензери хандыр-галы;

— эртмен-техниктиг, медицина-биолотуг шийчилелдерин, хайгааралдарын болгаш дүржүлгаларын улуг хемчеглери чорутканы болур.

«Союз-4» болгаш «Союз-5» космос корабльдериниң ужуушкунуң түннелери космос техниканын улам кызыгараларына чугула ужуушкунуң болгаш кедир үенин башкарылгалыг ужуушкунуң көгүзүрине база эртмен болгаш улус ажил-агый соруглаарына дүштүр ужуушкунуң орбита станцияларын тургузууна ажилдагынан турун болур.

УЛУГ ТИЛЕЛГЕ ДЭЭШ ЧОРГААРАЛ

КАМГАМЧЫК ЧЕДИШКИНИ

Совет кижилер космоска! Ындыг медээге чаңчытып калган бис. Ынчалза-даа ужу-дуушкуну санында чаа ажилдышкынар, чаа чедиишкенин тургустунган.

«Союз-4» биле «Союз-5» корабльдер баштай тус-тузунда, оон соонда тангыс станция бооп каттыжып, ула-паанда база катап аңгыла-ны берген ужуушкуну турду. Космонавтар В. В. Хрунов бол-гаш А. С. Елисеев ажык космоска бир шак иштинде сел-гүстээш. «Союз-4»-че кире берген, Черге менди чаагай эл келген.

Ужуушкуну үргүчүлө-ашпаан. Ындыг болза-даа, оон ужуушкуну ам бешик толар-гай. Моон сонгаар космонавтарын еске корабльче солуг олуртуп болур арта бар апар-ган. Корабльче үрелишкенин-ер болза, космонавтар ай-мылга таарышпай, еске ко-рабльче олуртупкан. Черге эл чедип кээп болур. Шак мындыг кайгамчык чедииш-кипте кижини көрүскө, чорга-лапмас аржык.

Ондар ХЕИМЕР-ООЛ,
физика-математика
эртменнениң кандалады.

Чалгынның чоргааралыгы

Совет космонавтынын чедиишкенин, ужуушкунуң ужуушкунуң бүрүзүңе улам нарындап олар эртмен-техниктиг шийчилелдер бүгү кижини төрелгетенин магадылап турар.

Эртмен-техниктиг шийчилелдер, чоңун-га, Төрзүн чуртунга шынчы бараалгалдыг үлөгер-чигээ болгаш, космонавтар Шаталов, Волюнов, Хрунов, Елисеевин октаргай делгеминге кылган улуг үлөзүн сепкил ханымышкы-биле номчул, ылаптыг турду. «Союз-4», «Союз-5» корабльдерин тууштуртуп, ийи космонавтың бир корабльден еске-лап чалгын-гай.

дындаап, кижиниң мерген угаанынга чоргааралык аржык чок. Космос делгемин шийчилелери-даа, черге чаа тууштарын көүдөлдери-даа харыс-салгалыг. Төрзүн чуртун алдары беддер, күчүзүн быжыглар болгай. Ычангаш космос шийчилелерин чаа чедиишкенин чоргааралык, беш чылдын улуг буюу-уу-гези «Тыва кобальт» компанияны дүргөн турду дээр, демит ажилдаар бис.

Д. ЧУЛДУМ-ООЛ,
тудугу.

Хову-Ахсы суур.

Маадырларга мактал

1965 чылдан бээр партия кижигүн, ам Кымыл аэропортун ужуушкуну Георгий Федотович Литвинчук «Союз-4» космос кораблини командир Владимир Александрович Шаталовтун дугайында мынчаар сактып чугаалап турар:

«Чэрби ийи чыл мурунда Шерв-Агаар куштеринин тускай школазына, Катин-скийн ужуушкунуң ула-нышкы мээң калы өөренип турганын Волода Шаталовтун космоска ужуушкунуң дугайында эң баштай дыңап кааш, өөрүшкү менп бүргей берген. Чэрби ийи чыл муру-нунда тырттырган турук. Хей-ле курсаттылар аразында чаңгыс-ла. Володаже топпал көрүшкөөн ор мен. Сактырым-га, ол ам-даа ыңгыгы дег аныяк, шымырак, калдыг-да нарын даалгаларын күүсөдир-гине белен ышкаш. Бо бо-лушкун сепкилме дыка-ла эки сактышкынарнын, чор-гааралды болдурду».

Аэропорттун бүгү ажилда-чылары, дидим космонавтар-ның ол маадырлыг чоругуна чоргааралыг турар.

(Бистин көрр.).

«Тилелге» сөздөтүп муракчы малчыларын бирээзи Сергей Санжаев Куулар чылдаа чыдак бедик көргүзүлгенин чедип ап турар. Беш чылдык дөрткү чынында ол төрүтү чүс баш койга онааштыр 100 хураганын, койдан-на 2,5 кг дүктү алырын күзөгөн. Ам үеде оон малдан малын ийини байлаа эки болгаш мал чечер. «Шын», «Тыва» аныяктары солундарын ол хунуң-не ап, радио-лапкан олар. Ычангаш чурттуң иштиги амыралыг болгаш даштык болушкунуң угуу сонугула-биле билеп ап турар.

ЧУРУТА: «Союз-4» болгаш «Союз-5» корабльдериниң он-таргай делгеминге чигелзээр чүе чок маадырлыг ужууш-кунуң дугайында информатизацияны советта партом сек-ретары М. С. Дамдың койжу С. С. Кууларның өг-бүзелинге кы-лып берип олурары.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ ФОТОЗУ.

Курбустуга хуулгаазын ужуушкуннар

Январь 14-те Владимир Шаталовтун «Союз-4»-ке олуртупкан, космоска ужууш-куну, оон даартазында «Союз-5» ко-рабль-биле экер-эрес эрлер Борис Волюнов, Алексей Елисеев, Евгений Хрунов оларын космоска ужуушкунуң ажиниң соонче ужуушкунуң кижини амыталың база ка-тап кайгадып магадылапкан.

«Союз-4» биле «Союз-5» корабльдерин космоска туушканы, Е. В. Хрунов биле А. С. Елисеев олар элзээр үнгөн, ший-чилел ажилын кылган, оон «Союз-4» ко-рабльдин иштине кире бергени, корабль-дериниң база катап аңгылаын бергени, чо-руушту болгаш кайгамчык хуулгаазын чор-ук бүгү делгемин кайгадыпкан. Советтер-нин делгем улуг чуртунун эртмен-техника-зы делгемин моон мурунда калган-даа бо-

луп көрбөөн мындыг хуулгаазын чорукту кылган бо чедиишкенин кижиниң чорга-аралын. Совет күүсезинге кызыглар чок ынаан улам хайныктырып, кижини ажил-инче, чогадыкчы чедиишкенинже, хей-аат кичиритер-дир.

Курбустуга эрес-маадырлыг ужууш-кунуң, хуулгаазын чорукту кылгаш, боттарының даалганын чедиишкенин күт-сеткен, делгемин бүгү чоңун кайгаткан бо дөрт экер-эрес космонавтарын маадыр-лыг чорутууга бүгү совет кижилер-биле бир дөм чоргааралын тур менп.

Степан САРЫГ-ООЛ,
тогаалык, Тыва АССР-ниң
литературазынын болгаш уруу-чугу-нун
адалдыг ажилдагы.

ЛЕНИНЧИ ГОРЬКИЛЕРДЕ

Мында эмчек базам чөр бүрүзү — төгүт, мында базам бүрүзү — чөп-чөп саялдарың мадап өрөөнү чүрүлө — деп, дөрбөш беш чыдып мурнуңа «Пранда со-дунга Горькилер дугайың би-жээ, ол чери сөөлүрдүр Ленинчи Горькилер деп эде адап, ам үдө минар миллион-миллион кижилер чедип тураар.

Бедик тейде ак баганалар-дыг бакмы, он долдандыр чаттыган, ам үдө хар-хыраа богааланган парк бүтү деле-теге балдинтер. Кижя төрө-летенин тогузунун дургу-тузунда кижилерге кыял-даа артык хой чүдүлөргө ха-йыраан Владимир Ильич Ленин маана-болуңун турт-тазалаймын сөөлү беш бүдүн чартык чыдыларын дургу-тузунда үр-үр үлөрдө аялдам-база дымштын турган.

Ильич маана хой-хой кай-гамчыктыг өндүр-чаагай чо-гаалдарын тургускан, эвөөс эвөс шпигиттерин бозан тур-ган. Ол шпигиттерин амы-дыралга боттанымлаз бистин күрөңүстүгү туржук, харыч бүтү кижя төрөлетенин төгү-түнүн канчаар-даа аяжок улуг чазалары болган. Ужөн аяжы километр чедер Москва-дан Ильичини кады аяк-ла-дап чораш эң-өрү, ай-дун-ма коммунисттер партиялар-нын удуртукчулары, аяк-ла-дан база тараачын төлөдөр маана кээп, баштыкчы-биле сүмдөкчү турган. Маана келген кижя бүрүз бистин чырыкчылыг кедир үеякка ханы бүзүрдүгү болуп, кай-гамчыктыг Ленинчи энергия-нын саялдарына сорук кирген чамып турган.

Чөп-чөп саялдар ботке каалама орукту иен эээр. Горькилер В. И. Ленинни музей 20 чыл бурунгаар

Ильич ол столдун баарына олтуруп алган, ол демир-үжүк-биле бижи турган. Ол аяа «Пролетар революцияны болгаш ренегат Каутский» деп бүтү делегейге сураттыг логотипи хой кургузуң би-жээ. Ионд хевиринде демо-кратияны болур совет демо-кратияны алыс шынарларын Ильич ол нонга тейалдым-биле тайылбырлаан. «Пролетар демократияны калды-даа буржуаз демократиядан мил-лион катан демократчы деп, ол бизжон.

В. И. Ленинни ол классик-тиг аяжы кезеде ойу келген айтырларга харышкан келген болгаш ботун баз-ла милдиг, харыч-даа марксизм-ленинизмден хоорунгагарга согу, социалдыг чурттага удур идеологияг диверсияны «демократияг социализм» дугайы мөг-хооюн чүдүлө-рин сөөлү үдө чутуалан тур-буржуаз билинтеректерге дөштүг харыч болур.

Владимир Ильич улуг бак-жыга чүткө чайгы үдө көзп турган. 1923 чылдын май 15. тун сонгаар ол аяа турум чурттап берген. Надежда Кон-стантиновна болуңун са-тыпшынарлыгы ол дугайы мында деп бизжон: «Ол бак-жыга таярык чурттаары берге турган. Бистер көпчүк болуңун бакжындарга, чик хө-дөлдиг өрөөлдерге болгаш даштык пансионаттарга тур-тап чачыга берген болгаш, Рейнбогту улуг өрөөлдер-ини кайымыга канчаар тура-рыч билбес турган бис. Эң

бичик өрөөлгө кирип алды-мыс. Ол бичик өрөөл бези-чү көпчүк улуг көрүнүктөл-чөк сонгамы болгаш үш көп-чүк улуг көрүнүктүгү турган. Ол бакжыга чүткө сөөлүлө-дүр чачыга берилеми.

Улуг бакжыга Владимир Ильичини өрөөл ийи ду-гаар катка турган. Ам мыда баштыкчынын турган үдө байдалды ол-ла хөзөр ка-дагач турар. Хөзүг чорган-биле шып каан орун, оң ла-дында тумбочка бар, стол кы-рында аңдыры ажар кален-дар, сазын кезер бижек, ка-рат шал, ноннар чыдар. Ильичини далыгымын азы-да туугуң каан.

В. И. Ленинни аяк-ла-дан калды ол өрөөл-биле ко-жа. Бакжы столунда сазын-ла хой: солуннар, ноннар, жур-налар, «Улус Комиссарларын-чы» Чувствленни Даргазы деп бижимедик маймытар, чырыкты дөш чүнү чок дээр. Ильич аяа хой аяк-ла-дан, пар-тияны болгаш Советтерини сьездилеринге, Коминтер-нин хуралдарына, ТК-ның Пленумнарына белеткенп, хой-хой эң чутула айтыр-лап болан турган.

Надымын баксыраан уурунунда ТК-ның шпигиттерин баурап шалалдыкчың чү-нөрдө бези хой аяк-ла-дан турган.

Ленин болуңун күжүн кам-пайып тураар деп чон билп турган. 1922 чылда ол аары бөрөгө, профилейлерини Петроград сьездин мидидг байырлыг телеграмманы чо-руткан: «Эш Ленин, эмчлери-ни доктаатканы дыштыгыла режимин шыңгыч сагымы-ры

нарын, арыг агаарга, хүп ка-раалга үр үдө сөгүстээр-нерин Петербургтун аяк-ла-чылар Силерден негез тур. Делегей революцияны болгаш бистин аяк-ла-чы-тарачын чуртувустун эре-жиктери ол турумуң са-тымын негез турар. Эш Ленин, бистин байырымы болгаш чөптүг негеделис ол-дур.

Россияны бүтү булуңу-нарың чон болуңун Ильичи-нин дугайында кызыгар чок мыакшымың болгаш са-гыч човаашымың сеткили сянген чагаалары, телеграм-малары чоруду турган. Ита-лияны Коммунисттер партия-зын аңчаардагы удуртук-чуларың бирөөс эш Тер-рачини Коминтерини III конгрессинге болуңун кады келген өөрүдөн мындыг киж-илерин дугайы бижи тур-рар: Неапольдан келген идик кымыр аяк-ла-дан чедоанта баштыкчыга бээр дрон ийи-дини ал чораш, Тоскана чуртуттү хөзөңи калды-ла бир эки сорттуг арага тып аккелген, Казертанын баш-таары шеври баштыкчыга аяк-ла-дан аяк-ла-дан ая-ган, кижя бүрүз-де баштык-чыны көркөсө, аяа уура-жыкан турган. Игалы то-дөлөр ол бекеттерин Горьки-ге энкөргө, Ильичини ары-штыраймы дыка өөрүшкүгү болган деп, эш Террачини сактып турар.

Горькилерини паргы кай-гамчык. Оң нонгаан орукта-рының бирөөсине Ильичини бо-ла олурар сандайы бар. Ол хөзөгелг сандай. Черинг байдалы бидетер, оортан Рос-

сияны карак четпес делегет-тери — дээр-биле тутчу берген шөлдөр, арыгар болгаш алаактар көстүп чыдар.

Горькилерини көдө сууру оортан көстүп турар, оң та-раачынарында Ильич плет-кеддер мылчы берип турган, инар электрия киверинге ду-залган.

Ол суур ам үдө Москва чогуңун дээр советтарын-ны бирөөсүнүн төү болу берген. Совхозту база Ильичи-нин ады-биле адаан.

Парытын бир булуңунда элзон каш шыяа илштары үнген — Москва камызын Глухово фабриказының 12

мун аяк-ла-чынарынын алдар-дыг белзэ ол-ла болгаш.

Оларың-биле ууражылга Владимир Ильичини бүтү чуртталгазын бараалатканы өндүр-улуг аяк-ла-чыны ая-гы-биле оң сөөлүгү ууражышкы-ны ол болган.

Ленинчи Горькилерге кел-ген кижилер боттарының бо-лааларын тускай дестерге би-жи турар.

Ильичте бичи-даа боз, дөмөй болур, оң чачыгарын боттадырынама ам-даа хой чүдүлөргө кымыр ияг күе-ла-биле моон үнүтүвүс — деп, Москва чогуңун аяк-ла-чы-нары бижижон.

Вейг коммунисттер: «Оң турсаалы чүрөңдө, оң өрөөн угаан-недерелисте» деп бизжон.

Чалбынтыг Пассионария Долорес Ибарруи оң орук айтыкчыны шолбан деп алап бизжон.

Ийе, Ленин — кижя төрө-летенин орук айтыр шолба-ны!

И. ПАВЛОВ (СЭТА).

ЧУРУКТА: Москва, Кызыл шөл В. И. Ленинни маво-лейкин баарында хүдүткө-дүн танымалың солчу турар.

СЭТА-нын фотомедиа.

Бөгүн делегейде даштыкчы интермациялар болушкуннар

Өндүр тилелге

★ БЕРЛИН (СЭТА). Совет Эвилелинн космоска эртем шешелдизинг чедипкиниг доозулганга Германия Демократтыг Республикасың миллион-миллион чурттакчылары кизг байыры чедипир турар.

Бо хүнерде космостан кай-гамчык дамчыдылаларга чачыга берген ГДР-ниң теле-оукчулери совет маадырлар-ның укудушкунунун аямы-бүрү чүдүлөргө, космос бай-даларына оларын аяк-ла-дала болгаш аяк-ла-дала коргускан дамчыдылаларын улуг соугураал-биле көрүп турарлар.

«Союз-4» болгаш «Союз-5» космос корабилериниң уку-душкуну дээр, Ленинчи идеяларын өндүр тилелгези, коммунизмин тургузуучу совет улустыг шыгараңгай чорудур. Совет Эвилелинн чак шыгара-ңгай космос шешелдизинг туркааткан, ГДР-ниң хой-ниятизын төлөөлөкчилериниң үлөшкөниг утказы мы-дыг болуп турар. Солуннар-ның мурунку чүдүлөргө, су-рагыз өртемдериңиң чутга-лары аяа туркаатканын.

Совет космонавтарын шы-гарыңгай чоруду болза, «Ленин-чи идеяларын өндүр тилел-гези болур» деп, «Нейсе Дойчланд» солунун муру-ну күтүдөш ошалаа демел-ген турар. «Кижя төрөлетен бойдушту чачыры алыр дрон болуңун улуг демелдизин чаа тилелгези чедип алган. Совет космонавтар, бүтү совет улуг Ленинни өрөөнүн аяк-ла-дыралга боттанымлаз бистин, тогуңун тургузуу турарлар» деп, ол солун демелген.

★ УЛАН-БАТОР (СЭТА). «Союз-5» совет космос ко-рабалин менди чаагай черге жол хонуканын дугайында мөзө бүтү Моолга тарай берген.

МОНЦАМ агентиледин корреспандитизинг интер-вююга моол эртемден астро-ном Б. Чадра мында деп ме-делгези: совет космонавтика-ның чаа кайыналчак чед-ипкиниңгө бистер, моол эртемденер, мадалан тур бис. Космос дегенниң шикчүлөр чорук аягы үдө чөпчүлөр орбиталыга эртем лаборато-рияны тургузууны негез ту-рар. «Союз-4» болгаш «Союз-5» совет космос корабилер-иниң кады кылган укудушкуну ол айтырмын бир-ле ду-гаарында чедипкиниң шпигиттерин-дир. Эзэчегелг совет космос шешелдизиниң шыгараңгай эртем уужур-ду-азы мында-дыр. Оң ачым-биле дыка чутула улуг тех-никтиг соругаларын шпигит-леттениң, ол чорук көмөстү улам шикчүлөргө бааза-ы болур деп, моол эртемден чутуалаан.

Ушкү арын

ВЬЕТНАМ ТАЛАЗЫ-БИЛЕ 4-ТУН ЧӨВҮЛӨЛ ХУРАЛЫ АЖЫТТЫНГАН

ПАРИЖ (СЭТА). Вьетнам талазы-биле 4-түн чөвүлөл хуралы аяа болуңун аяк-ла-дылган. Чөвүлөл хуралын аяк-ла-дан ВДР-ниң, Муруну Вьетнамың ХНФ-лини, АКШ-тын болгаш Сайгон администрацияның төлөөлөкчилери киярив турар.

БЕРЛИН (СЭТА). ГДР-ның 20 чыллыга белетел, талазы-биле комитеттин хуралына «ГДР-ның 20 чыл» деп те-зистерин хулааң алган бол-гаш паралаалга йүдүргөн. Герман Демократтыг Республика Германияның төгүзүлгө со-циалист үени аяк-ла-ган. Тайызын болгаш соци-ализмин орун бүтү немес и-дияга ол айткы турар деп, тезистерде чутуалаан.

Болуңун хөгүзүлгөниң үе-ниң дугузула Герман Демократтыг Республика фа-шизмин болгаш дайымын уруктарын уутуалан, империалистг болуктерин Герма-нияны чарыдылгының ур-жуктарын аяк-ла-ган эртер дөш, герман империализмин бол-гаш ГФР-де эрте-чатырга кирген тайың дайынарымы-ның чимчелашкыннеринге удур демисежип келген деп, тезистерде демелгези. Ы-чаарга антифашист-демок-раттыг болгаш социалистг революцияг республиканың чедип алган тогулуг чедип-киниер улуг. ГДР-ның му-рунда тургустунган соруга оон улуг — немес черден да-йым каян-даа эгелдес бол-зун дөш бүтү чүвени кылар.

1969 ч. январь 21

ЧКП ТК-ның пленуму

ПРАГА, 18. (СЭТА). Дуун Прагада Чехославияның Коммунисттер ТК-ның пленуму аяк-ла-ды. ЧКП ТК-ның бирги секре-тары А. ДУБЧЕК пленумга илетке кылган.

ЧКП агентиледин дында-нып турарын баураар азыра, А. Дубчек чуртта политиктиг байдалды болгаш партияда байдалды ойу келген чам-дык айтырларын тодаргай чутуалаан. Партияныч чачыс элпиг аяк-ла-дан болгаш оң организатор чак-гыс эвин быгылар, ЧКП

ТК-ның ноябрыда, декабрыда үлдүргөн шешелдизинг чай-гымын чон күөсөдүн турган, партиянын удуртукчу ролон быгыларын бүтү коммуни-стерин, партияныч бүтү орга-низацияларын күженин-киниерин моонзори эрежок чутула, бирги чергениң со-ругалары болур. Ол шпиг-тирлер ЧКП-ның чорудар аяк-ла-дырың программын хөг-жүдөр, партияныч аяк-ла-дырың политиканы бот-тандыр улуг аргаларын бөр деп, А. Дубчек айткан.

ЧКП агентиледин дында-нып турарын баураар азыра, А. Дубчек чуртта политиктиг байдалды болгаш партияда байдалды ойу келген чам-дык айтырларын тодаргай чутуалаан. Партияныч чачыс элпиг аяк-ла-дан болгаш оң организатор чак-гыс эвин быгылар, ЧКП

ГДР-ның хөгүзүлгөниң бад-тыг турар деп, тезистерде оон мынд чутуалаан. Немес то-гуңун база бир чутула ки-челдирин чүдө дөш, Совет Эвилелин-биле чаагай кожа-хааб, найрачын харыла-лары немес улустун аяк-ла-ралы эрте-ахтарынын не-гез турарында. Оң ужурунда ГДР социалистг дем каттыш-тырмаланың күрөңүлө-риниң уруну-биле, хамык-тың мурунда Совет Эвилели-ниң улустары-биле найра-ла-ды болгаш кады аяк-ла-ды-галы болуңун политиканын чон принцип болгудан.

Бүтү 20 чылдарын дургу-зула ССРЭ ГДР-ге соци-ализмин тургузуу талазы-биле аяк-ла-ды болгаш дөш-рөңгү дулаачының нортур-га келген дээрли тезистерде демелгези. Совет Эвилели-биле сырың кады аяк-ла-ды-жылга ГДР-ге амырларчы эрежок чутула чүдө, рес-публикага эртем-техниктиг ре-волюцияны чедипкиниң бот-тандырымың мадалымы болур.

ГДР моон сонгаар-даа соци-алистг интернационализмин хөгжөңгө шыңгы чорукту ха-йыраал болгаш социалистг күрөңүлөргө дем каттыш-тырмаланың сырың катты-жышкынын быгыларынга салышкынын кияр деп, тезистерде чутуалаан. Рес-публиканың деискеринде турар Совет Чеченстг Күмтер ГДР-нин Национал улус армиязы-биле дайымын дөш кат-тыштырмалы-биле Герман Демократтыг Республиканыч хамаарышпас чорун болгаш тускай догунаарынын хан-дыр турар. Варшава Ке-рээниң аяк-ла-дан чурт-тарың армилары-биле кады олар тайымын болгаш бүтү социалистг лагериниң айык-чок чорун камгалап турар.

ГДР-ниң тургустунганы немес улустун тогуңунге эр-гилдизг үө болган деп, тезис-

терде оон мынд чутуалаан. ГДР-ниң тургустунганы деле-гейин ийги дайымын соонда герман империализ-мин улуг аштырышкыны болган. Ам ГДР бош башка-рыңг болуктерин дайыма-лыг планнарын боттадылары-нын орунга аяк-ла-ган эртим-дес моондаа болу берген, тайы-мын болгаш Европаның айымы чон чорун ханды-рамын чутула фактору алар-ган.

Ийи герман күрөңүлөргө арзынча харылааларын чо-гумчуларын хөзөгө ГДР-ниң делеренгей тайың ин-тигтазын тезистерде илер-деди. Имперализмге удур демиселге — бистиң чутула са-мышкынымы болза тайың

терде оон мынд чутуалаан. ГДР-ниң тургустунганы деле-гейин ийги дайымын соонда герман империализ-мин улуг аштырышкыны болган. Ам ГДР бош башка-рыңг болуктерин дайыма-лыг планнарын боттадылары-нын орунга аяк-ла-ган эртим-дес моондаа болу берген, тайы-мын болгаш Европаның айымы чон чорун ханды-рамын чутула фактору алар-ган.

Ийи герман күрөңүлөргө арзынча харылааларын чо-гумчуларын хөзөгө ГДР-ниң делеренгей тайың ин-тигтазын тезистерде илер-деди. Имперализмге удур демиселге — бистиң чутула са-мышкынымы болза тайың

терде оон мынд чутуалаан. ГДР-ниң тургустунганы деле-гейин ийги дайымын соонда герман империализ-мин улуг аштырышкыны болган. Ам ГДР бош башка-рыңг болуктерин дайыма-лыг планнарын боттадылары-нын орунга аяк-ла-ган эртим-дес моондаа болу берген, тайы-мын болгаш Европаның айымы чон чорун ханды-рамын чутула фактору алар-ган.

Кыдатка чаа чыл эгелзэи соонда дораан-ла «Маоун» эзэчегелг чаа айткышкыны-нарың донгадир пропаганда-ың шугуаанын делзөн. Үш редакцияларын «Женмын жибао» солунун, «Хуниң» журналын болгаш шөгинг «Цзефаньцзюнь бао» солуну-нун «чаа чылда кады үн-дүргөн чүдүлөргө ол айткыш-кынынын дугайы чутуа-лаан.

Мао Цзэ-дун болгаш оон чок кижилер Кыдаттын аяк-ла-чы човнарлыга эгелзөн чылда чүнү алап турарыла эртен чылдыг «демес — шүгүмчүлө» — «Чартыла» кампанияны үргүзүлөр. Маоучуларын хоралыг ды-лаңа ош ошудурага чаа ашталгаларын чорудар, дер-жэ үлгөлдешкенини күш-тедир дөш ол.

Бо бат бурунгаар кылган сагылыңдыг болза, «Мао шта-вын» уганышкынында удур демисекерин орадам-кыжандыр. Ол дугайымын кылган Улань металлургия комбинатында болгаш сөөлүгү болушкуннар херечилеп тур-рар. Аяа аяк-ла-чылар үр үдө боттарының партия орга-низациянын бүдүн болурун камгалап, Пенкиден тускай даалгалыг келген кижилер-ини хаалаашкынын өйтүр-шаап турган. Чүгө шөгилерг келгениң болгаш хой кижя-ларын тудуп хоругулаан соон-да аяк-ла-чынарың уура-ла-

ден, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

деп, олар чутуалаан. Январ 17-де пленумга са-нал-онал солуктары үргү-зүлзөн. Ф. Крайчик, И. Смыковски, Г. Гусак, М. Ираскова болгаш оон-даа ө-келер санал берген.

Санап бөри доозулган соонда пленум Федералдыг хуралдыг аяк-ла-дан эгел-зинге хобаштыр доктаал үн-дүргөн, ЧКП ТК-ның шпиг-тирин база күзүлзөн алган.

Пленум ЧКП-ден кандидат-тар кылдыр П. Цолотаны Фе-дералдыг хуралдыг даргазы-га, И. Смыковскини — Улус

Агрессорларның чаа үүлгедиглери

ХАНОЙ (СЭТА). Америк аг-рессорлар болгаш оларны Сайгонда чалаалары Муруну Вьетнамын тайың чурттак-чыларына удур чаа үлгелдиз-ини кылган. Хосталганым пар-лаага агентиледин айткы-шкан, ВНА агентиледин дындап турары-биле азыра, 6 муң кижя саныг ам-рик болгаш чалча шөгилерг самолёттарын база вертолёт-тарын дөткөмчези-биле Рат-ыа болгаш Камау можулар-нын шыргай арыларында ту-руп турар плантацияларга калбак шаажылаа операция-ны чоруткан. Эртен чылдын декабрының 22-де эгелзөн бол-гаш үш недела үргүзүлзөн, ол кем-херек үлгелдизиниң ийи мурунда ук районну «В-52» деп самолёт-биле бомбаалан болгаш артиле-ри-биле адым боолаан. Ша-ажылаачылар болуңун орунда бүтү чүдүлөргө

ЛЕНИН

Н. К. КРУПСКАЯ

дурабьнга

САКТЫЫШКЫНАР

100